

Nro. 17.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indült Bétsből Kedden Augustus 27-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s

Mélt. *Temerini Széchén* ő Excellenciáját, a' ki hosszas hasznos szolgálati után a' Budai udvari Kamarának Elölülőségéből lépett törődött egészsége miatt, már vagy két esztendővel ez előtt nyúgodalomra, méltóztatott Fels. Urunk, maradéki-
kival együtt Grófi méltóságra, úgy szintén

Mélt. *Monostori Izdenczy József* Status Con-
siliárius Urat, kinek szép Erdemei hosszas emle-
kezetben fognak maradni, tsak ugyan maradéki-
val együtt Bárói rangra minden Taxa nélkül
fel emelni.

Mélt. Gróf *Wenkheim József* Urat, a' köz jó-
nak elől mőzditésában gyakran bizonyított pél-
dás Erdemeire nézve, és abból a' kegyes tekin-

tetből, hogy különösen 1809. ben mind az Insurrectionához mind a' Rendes Katonasághoz sok Rekrutákat, és lovakat állított és az ispotályokat segítette, méltóztatott Felséges Urunk, a' maga valóságos Kamarássai közzé bé venni.

Magyar Ország.

Azt írják Posonyból, hogy az eddig őrizetben ott volt Bianchi Gyalog Regementje onnan elmenvén, helyébe a' Diéta alatt való szolgálatra, három Granadíros bataillonok szállottak-bé oda, és hogy a' Császár ő Felsége' nevét viselő szép Vasas Regement is a' város mellett nem messze a' tégláégető kementzénél e' végre ki jegyeltetett Lógerbe meg-érkezett.

T. N. Pest Pilis és Solt egyesült Vármegyék' Ns. Rendjei, Első Vice Ispány és Királyi Tanácsos Titt. Szent Királyi László, 's Törvényes Tábla - Bíró Titt. Pechy Imre Urakat választották és küldötték egyenlő akarattal, mint önnön képviselőiket ezen Diétára.

I r l a n d i a.

London, Augustus 5-dikén. Az Irlandiai Catholicusok a' magok ügyek mellett áthatatosan buzgolkodván, azon törekednek szünetlenül, hogy olyan jussal élhessenek önnön hazájokban, mint mások. A' *Catholica - Commissió* gyakran özsze gyülekezik, és azon tanátskozik, hogy mitsoda újabb indító okok' előhordása által fordithassa - meg a' Parlamentomnak ő erántok ed.

dig fenn állott elnyomó végzéseit. Ezen új lépéseit a' Commissió minden titkolódás nélkül teszi: de, mint az itt következő környülállások mutatják, úgy láttzik, hogy az Irlandiai Országlószéknek nyughatatlanságot okoz új iparkodásai által.

A' lévén ezen a' Commissiónak határozása, hogy különös Deputátusok választódván ki, ezekre bízattassék az ő Constitutzionális jussaiknak kidolgoztatása, mihelyest ezt az Irlandiai Státustitoknok *Pole* meghallotta, azonnal tudtára adta a' Commissió Elölülőjének Lord *Fingallnak*, hogy ezeket a' lépéseket az Országlószék a' törvényekkel ellenkezőknek fogja tartani. Szó által is kinyilatkoztatta a' Státustitoknok, Lord *Fingallnak*, hogy mihelyest az említett Deputátusok öszszegyülekeznek, ellenek az úgy nevezett *Convents-Acta* azonnal elő fog vétettetni eloszlattatásokra. — Lord *Fingall* kérlette a' Státustitoknoktól, hogy tudósíthatja-e a' Commissiót az Országlószéknek ezen czélzása felől? mellyre azt felelte a' Titoknok, hogy halaszsa a' dolgot addig, míg az ezen környülállásokra nézve Londonba küldetett Kurir vissza érkezik. Ebből a' feleletből azt hozzák ki a' Catholicusok, hogy az Irlandiai Országlószék nem a' Régens Princz parantsolatjára tiltotta volna meg az ő Deputátusaiknak öszszegyülekezéseket, minthogy annak akaratjára nézve ezen tekintetben még Londonból várja a' Kurirt. Azonközben, a' Kurirnak Londonból való megérkezéseit is el nem várván, egy levelet irt a' Státustitoknok Lord *Fingallhoz*, mellynek e' volt a' foglalatja: —

„*A' Dublini kastélyban, Julius 50-dikán,*

1811. *Milord!* Az a' parantsolat érkeze hozzám az Irlnndiai Lord (Fő) Hadnagytól, hogy tudósítsam az Urat azon eszközökről, mellyeknek elővételekre ő, magát, az Irlandiai Római Catholicus lakosoknak e' hónap' 9-dikén tett végzésekhöz képpest, és egy Képviselői gyűlésnek választására nézve, melly már mint látszik el is kezdődött, meghatározta. —

„Reám bízott, hogy adjam tudtára az Úrnak, hogy a' Lord Hadnagy összehívatta a' Titkos Tanátsot annak meg-vizsgálására, hogy valyon hasznos lenne-é egy *Proklamátziót* közönségessé tétetni, az eránt, hogy a' *Convent-Acta* kihirdettetik, és annak szükséges voltát megmutatni, hogy ezen Aktának elővétetése és bétöltetése mostanában megkívántatna. A' Lord Hadnagy nékem meg-parantsolta, hogy jeletésemhez azt is adjam hozzá, hogy az az ok, a' melly őtet arra indította, hogy az Urat ezen tárgy felől előre tudósítsa, azon a' mély tiszteleten, mellyel ő az Úr eránt viseltetik, és azon meggyőződésben fundáltatik, hogy az Úr azon eszközöknek előmozdítottatásokra, mellyek a' békességnek és tsendességnek fenntartásokra szükségesek, mindent el fog követni. —“

„Szerentsém van lenni 's a' t. —“

„*Pole.*”

Az itt említett Proklamátzió a' Titkos Tanátsban még az nap elkészülvén, a' Lord Hadnagy' parantsolatjára más nap kihirdettetett: de semmi fogamat nélkül, minthogy a' *Commissió*, a' melly a' Catholicusok ügyének védelmezésére magát álhatatossan eltökéllette, ez nap' is éppen

úgy öszszegyülekezett, mint addig, 's munkájának folytatásához megrettenés nélkül hozzá látott.

A' *Dublini* egyik újságnak Julius 31-dikén költ darabjában az íratik, hogy azolta, hogy a' feljebb előadatott történetek megestek, a' Régens Princztől is megérkezett Londonból Dublinba a' Kurir új rendelkezésekkel, mellyek által egyebek között az is parantsoltatik, hogy a' Convent-Aktát illető proklamátziót ne hirdessék ki. Ugyan ez az újság levél erősíti, hogy az Irlandiai Lord Hadnagy (a' ki ezen proklamátziót kihirdettette) a' Richmondi Hertzeg, azolta le mondott hívataláról. Ez az utolsó hír azonközben, t. i. a' Richmondi Hertzeg lemondása, a' Londoni egyéb újság levelekben nem emlittetik. — A' *Herold* nevű újság azt írja, hogy a' Proklamátzió már ugyan ki lett volna nyomtattatva, de nem hirdettetett ki: hanem a' kastélyba vitettétvén, ott letétett. — De ők (így szóllanak a' Herold irói) tsak ugyan kaptak belőlle egy exemplárt.

Az említett Deputátusoknak ki-neveztetése azonközben (ezt a' *Dublini Evenig-Post Augustus'* 1-ső napján írta) nem tsak elkezdődött, hanem a' Sz. Máriáról neveztető gyülekezetben Jul. 31-dikén is félbeszakadás nélkül folytattatott a' a' Commissió Agensei által.

Nagy Britannia.

A' pénz állapotjára nézve ezeket olvassuk a' Londoni levelekben, a' mellyek Aug. 5-dikén indultak. —

„A' pénznek nyughatatlankodtató állapotja, és a' rúd, vagy veretlen aranynak megkevesülése; nagyon el-foglalta a' Régens Princz' figyelme-terségit. Ő Kir. Hertzegsége azt a' nyughatat-

lanságot, mellyet a' Kereskedők között a' be-
tseesebb értznemeknek megritkúlása okozott, hat-
hatósan megfontolván, a' nevezetesebb kereske-
dőket és pénzváltókat összehívatta, és néhány
versbéli conferentziákat tartott véleek. Mi (igy-
szóll az Író) ezen tanátskozásnak a' Törvényho-
zó gyűlés' részéről azt a' hathatós következesít
várjuk, hogy a' papiros pénz' folyamatjának
könnyebbségére, nem tsak elegendő készpénz fog
kiadattatni, hanem más felől az eránt is hathatós
eszközök vétetődnek elő, hogy a' kész pénz, a'
hol tsak a' politika és kereskedésbéli szembetű-
nő haszon nem kívánják, idegen országra ne vi-
tettessék - ki, minthogy a' mái időben sem az es-
küvés sem a' veszedelemtől való félelem el nem
tartóztatják a' gazdagságszomjúhozó Spekulan-
sokat attól, hogy a' mi aranyunkat és ezüstünket
Frantzia Országba által ne lopják."

A' Párisi újság levelekben illyen *Londoni*,
Augustus 6 dikán költ tudósítás jött-ki az Anglus
Király' betegségének állapotja felől: —

„A' *Windsorban* ma ki-adatott Bülletin sze-
rént a' Király' betegségének Symptomáiban sem-
mi jobbulás nintsen. Mint halljuk semmi féle-
eledelnek nemét nem akarja bé venni ő Felsége,
melly miatt igen megijedkeztek az Orvosok, nem
tudván, mimódon vehessék elejét annak, hogy
egészien el ne erőtelenedjék ő Felsége. A' Régens
Princz fényes pompával szándékozott meg-in-
nepelni Brightonban a' maga születése' napját:
de hirtelen megparantsolta, hogy minden készü-
leteket halaszszanak-el.

A' Felséges beteg' lakó szobáiról, mellyben

kínos napjait tölti, ezeket jegyzik-meg az ugyan-
tsak Aug. 5-dikén költ Londoni újságok: —,

„Noha az ő Felsége' betegségének sujóssága
ez ideig leg kissebbet sem könnyebbedett: tsak-
ugyan nintsen most a' mozgásra nézve úgy meg-
szorítva a' lakhelye, mint eddig vólt. A' szá-
mára rendeltetett szobákban szabadon járkalhat
széllyel és egyikből a' másikba. Hogy valamibe
meg ne ütődjék, a' melly veszedelemnek a'
mozgás közben, kivált a' paroxismusok idején,
és szemevilágának elvesztése miatt, külömben
gyakran kitétetődhetne, a' szobapádimentomok,
a' falak, és minden házi bútor, párnákkal vannak
szobáiban olly módon béborítva, vagy megbér-
elve, hogy telyességgel nem lehet semmi sére-
lemtől félteni. Mindezek a' készülétek azonköz-
ben Királyi Méltóságához illő felséges pompával
intéztettek-el. A' borítékok leg drágább matéri-
ák, szőnyegek, egyebek. A' pádimentomokat
elébb dugókéreg (Kork) darabokkal rakták-ki,
azután szőnyegekkel vonták-bé. A' párnákkal
megrakatott falakat hasonlóképpen atlatz és bár-
sony szőnyegekkel és egyéb drága matériákkal
borították bé, úgy, mint a' több Királyi szobák
is felékesítettve vannak e'féle drága borítékokkal.
E'képpen leginkább egy jól bepárnázott oldalú hin-
tóhoz lehet az ő Felsége mostani szobáit ha-
sonlítani.“

Mikor mind ezek a' levelek Londonból meg-
indultak, Spanyol Országból és Portugalliából
semmi egyéb újságok nem érkeztek vólt, hanem
tsak az erősítettett bővebben is, hogy a' Fran-
tziák még meg nem szűntek vólt a' véghetetlen
eleséget Badajozba behordani.

Frantzia Birodalom.

A' Frantzia várakban és városokban találta-
tó hadi foglyok eránt, illyen Császári végzés
hirdettetett-ki: — A' tiszt vagy kezes hadi fog-
lyokhoz az a' kedvezés mutatódik, hogy minden
kísérők nélkül és szabadon folytathatják útjokat
a' kiszabott hely felé: de megígérni tartoznak,
hogy az arra felé vívő és meghatározott útról el
nem térnek, 's a' kinevezett helyet oda nem hagy-
ják. Ha a' fogoly tiszt vagy kezes, ezen ígéretét
megszegi és azután ismét meg-fogattatik, azután
köz katonai zsoldot és élelmet kap, és várba vagy
erősségbe zárattatik. Hasonlóképpen valamely
várba vagy erősségbe zárattatnak az olyan
nem tiszti rangú hadi foglyok is, a' kik az út-
ban az őket kísérő katonáktól, vagy azon helyről,
a' hova mint foglyok bészállítatnak, elszöknek.

Valamint Párisban, úgy minden más Fran-
tzia, és egyéb szövetséges városokban is tették
ezen hetek alatt a' 15-dik Augustusi innephez va-
ló fényes készüléteket.

Augustus 10 dikén azt írták Hamburgból,
hogy az Eckmühl Hertzeg (Marschal *Davoust*),
mint odavaló Kormányozó meg engedte azoknak
a' kereskedőknek és pénzváltó házaknak, a' kik
még addig bé nem vallották vólt, hogy mi féle
és mitsoda summa Angliai tökepenz találtassék
kezeik között, hogy meg Augustus 14-dikén délig
bévalhassák.

Közelébről egy Szombaton estve, Páris vá-
rosát igen nagy zivataros nehéz idő borítván el,
a' menkő néhány helyekre leütött, de nem írják,
hogy valahol valamely nevezetes rontást tett
vólna. Öt helyek, piatzok, híd, 's egyebek ne-

veztetnek-meg a' hová leütött. Egyik ezen ártatlan menykövek közzül egy vendégfogadósnak szálájába ütött-bé, mellyben már 60 személyekre vóltak asztalok terítetve; de a' kosztosok szerentsére még nemjöttek vólt el. Egy magasan, éppen a' fedél alatt lévő oldalszobának ablakán jött-bé oda; a' fogadós fiának két újját gyengén érvén, meg-érzéketlenítette. Azután a' gráditson a' vas fogantyúnak mentiben vette útját lefelé az udvarra; útjában eltört egy darab fa grádits fogat, és egy vas rúdat, végezetre a' kapun ment-ki.

Rénusi Szövetség.

A' Westpháliai Király ilyen végzést hirdettetett-ki: — Ha a' mi Ministereink a' Ministerségből elbótsátatnak, és ezen hivataljokat egy végtiben 5 esztendeig viselték, holtok' napjáig tartó Státusministeri rangot és 12,000 Frank esztendőnként való penziót kapnak. Ez a' penzió annyi 1000 Frankal nevekedik, a' hány esztendővel a' Ministerséget 5 esztendőnél tovább viselték, úgy mindazonáltal, hogy 18 ezer Franknál feljebb ne hághasson ezen penzió. A' Minister' özvegye fél annyi penziót kap, mint maga.

Elegyes Tudósítások.

A' mellé, a' mit a' közelébbi Újságunkban a' Pesti tudósítások után a' 15-dik Augustusi hídegről említettünk, megjegyezhetjük a' külső levelekből, hogy a' *Straszburgi* újságlevelek szerint az Alsó Rénusi Departamentom szélénél *Steintalben* Aug. 11-dikén hó esett, és a' fetskék a' hideg miatt a' levegőből halva lehullottak; és hogy Nápolyban Julius végén, a' példa nélkül

való nagy hévség után olly hideg lett, hogy a' kandalókban tüzet csináltak. —

A' Baireuthi vidéken *Thiershaimban* néhány emberek a' bútsúról hazafelé útavván, a' postaház' udvarán, mellynek a' kapui kétfelől egymással általellenben nyitva vóltak, kerekdeden összeülvén, ettek és ittak. Egyszer csak hirtelen hogy észre is alig vették, egy igen erős forgószél az egyik oldalról rájuk jövén, őket székesőől, asztalostól, 's egyszóval mindenestől fogva össze bongyolítja, 's a' másik oldalon egy ganédombra szépen kiteszi, a' nélkül hogy csak egyiken is valami tetemes sérelem esett volna. E' Pünkösöd első napján történt.

Gallani András nevű aranyműves veszedelmesnek láttzó próbát tett véghetetlen nézők' sokaságának jelenlétében Julius 28-dikán Olaszországban Pisa városában. Felvitt magával az ott lévő Kaptalan tornyára egy esésellenvalót (egy ollyan alkotmányt, a' melly az esés' sebességit akadályoztatja), mellynek segedelmével szép lassan legkisebb sérelem nélkül leereszkedett onnét a' szabad levegőben. Már útnak indulni szándékozik elmés találmányának mutatására más népes Olasz városok felé is.

Genuában *Rickebusch* nevű, a' belső bátorságra ügyelő fegyveresek között szolgáló 33 esztendő's katona, a' Kommendánsát megölvén, 's ezen tettiért halálra ítéltetvén, jeles halált nyert ki magának, t. i. : hogy ő maga komandírozhassa a' katonákat, a' kik őtet agyon fogják löni. Kivitetvén igen megillető beszédet tartott — minden ismerősseinek köszönt — a' kommandó szót hathatos hangon tette — 's végezetre a' maga

Feuer! kiáltására, egy szempillantásban elbukott.

Igen érzékenyítő processusa fordult közeléből elő Párisban egy szép ifjú aszszonynak, a' ki a' maga még igen ifjantani vétkét azután több esztendőig tartott igen jó maga viselete által mosta-el. Igaz nevét elhalgatván, a' közönséges hirdetésekben Mária nevet adtak néki. A' leány 15 vagy legfeljebb 16 esztendő's lévén, valami rossz társaságba kapott, a' melly valami nevezetes lopást tett bérontás és egyéb erőszaknak elkövetésével. A' czimborások azonközben mind elfogattattak, tsak egyedül a' leányt nem keríthették kézre, ki is egy falura kiszökvén szolgálatba állott egy borkortsmároshoz, a' kinél magát a' gyermekek körül való gondviselés mellett és az egész házi munkában példáson megkülömböztette, és nyilván kimutatta, hogy gyermek korában nem kortsmáros szolgálojának neveltetett vólt. Nem soká az egész helységbeliek megesmerték, 's nem tsak a' fogadóbeliek hanem mások előtt is igen kedvessé lett. Igen megtetszett egy odavaló gazdag árendásnak is, kinek fija ezen Frantzia revolútzio ideje alatt katonává vitettetvén, 's jó magaviselete által Hadnagyságig előmenvén, most nyúgodalomban élt az attya házánál, és éppen házasságról gondolkodott. — „En, így szól az öreg árendás a' fiának, néked Márinál jobb feleséget javasolni nem tudnék. A' fiunak magának is tettett Mária. Össze házasodnak, 's néhány esztendőket házi boldogságban töltenek el. Egykor az ifjú gazdának egy esmerösse hozzájok jövéen, beszél, hogy a' Polítzia már régtől fogva 's még most is

nyomoz egy bűnös leányt, a' ki több czimborássai között egyedül vólt olyan szerentsés, hogy még meg nem találtatott, 's leírja a' ki adott nyomozó tzedulából a' szegény aszszonyt, olly módon, hogy ez azt halván, semmit nem kételkedett a' felől, hogy az a' személly, a' kit keresnek ő ne légyen. Mit tegyen? kétségbeesés és ájuldozás között megvalja a' férjének, hogy az a' bűnös személy, a' kit keresnek ő légyen. A' férjfiú ezenközben meg nem ijedkezik, sőt feleségét is vigasztalván, mondja néki, hogy ne féljen, ő kegyelmet fog néki nyerni a' Császártól. Azombau mega béviszi Párisba — béjenti — az aszszony bészaratik — 's a' Proceszusa elkezdődik. Az Esküdtek és Bírák a' törvény szavai szerint 20 esztendeig való fogóságra ítélik a' bűnöst — az alatt megérkezik a' Császár' kegyelmező levele — az aszszonyt lakadalmi ruhába öltöztetik, 's jó indulatú férjének vissza adják, a' ki azt a' törvénytévő ház' ajtajánál ismét karjai közzé szorítván, véghetetlen örvendezőktől kísértetvén, mint tulajdonát hazavezette. Az ítéletet sem olvasták-fel szokás szerint az úttzán közönségesen; az atyafiai az egész nyomtatványt megvásárlották és semmivé tették.

Tudományos Jegyzések.

A' nagy hírű Gróf Tolnai Festetics Györgyhasznos Institutumai Keszthelyen, Szala Vármegyében (ezeket olvassuk a' Bétsben, *Hazai levelek* nevezete alatt kijövő Német újságban), a' Georgicon, az erdő nevelést és vadászatot, ménnes-tartást, és lovaglást, rajzolást, és leányok nevelését tárgyazó iskolák, már esmeretesek ezen

leveleknek olvasói előtt ugyan ezen levelekből. Az ugyan ezen Gróf *Sopronyi*, igen jó intézetű *Nemesi Convictusa*, mellyet ő hasonló valóságos hazafiúi jóltévőséggel apolgat és fenntart, nem kevesebbé érdemli a' közönséges meg-esmertetést. —

„Ez is Keszthelyen fundáltatott vólt eleintén, és ott is állott fenn néhány esztendőig: hanem annakutánna jobbnak tartván helyes okon a' Gróf, hogy a' nemes Nevendékek, a' városi szélesebb kiterjeszkedést, 's a' tanulásra való azon egyéb jó alkalmatosságokat, mellyeket a' tanulóknak a' városon való lakás szolgáltat, használhassék, által tette ezen Convictust Soprony városába. —

„Ebbe tsak nemes Nevendékek vétettetnek-fel. Ez öszszetsatolódva van a' Sopronyi Királyi Catholicum Gymnasiummal, a' hová a' Convictusból minden Nevendékek bėjárnak a' közönséges tanítás' óráira; melly szerént itt a' közönséges és magános tanulás egymással öszsze köttetődtek. A' közönséges letzkék a' Convictusban a' Nevendékeknek elmélyekben még egyszer megújítatnak; 's a' mit ott fel nem vehettek, az itt nékiek ismét megmagyaráztatik. Ezek felett tanítatnak ők a' Convictusban (Knigge és Doltz szerént) az illendőség' réguláira, Német és Frantzia nyelvre, szép írásra, rajzolásra, és tántzra. Muzsikát tsak azok tanúlnak, kiknek arra különös hajlandóságok van, és Szüleik kívánják. Két Nemet tanítójok van. Frantzia nyelvre tsak a' megértebb nevendékek tanítatnak a' felsőbb classisokban, mikor már Németül tudnak. Magyar nyelv.

tanító nintsen ezen Convictusban, minthogy ebben született Magyarok a' Nevendékek. Hogy a' Német, Frantzia, és Deák nyelvekben annál jobban gyakorolják magokat, arra szoríttatnak, hogy együtt ezen három nyelveken beszélgesse-
nek, kivévén a' vasárnapot, a' midőn született nyelveken is beszélgethetnek tettezek szerint. A' Convictus a' Grófnak tulajdon nagy házában van. Tsak 6 Nevendékek vétetnek fel, a' kiknek szabad szállások, kosztjok, ruházatjok, és taníttatások van, kivévén az egy muzsikát. Két féle, t. i. minden napi, vagy rendes, és gála forma ruhájok van; az, egy Német szürke kabát (kaput), ez Magyar veres dolmány. Az ételek közönségesen négy féle. Vendégek is hívattatnak gyakran asztalaikhoz, hogy el ne szokjanak a' velek született Magyar jószívvel való látásról. Szobáikban példás tisztaság uralkodik. Egy tá-
gás szálában esznek, s' ugyantsak egy más tá-
gas szálában hálnak, a' Praefectus vigyázása alatt. Van egy kis tulajdon könyvesházok, melly a' Grófnak adakozósága által naprólnapra nevek-
pik. Tavaszi, nyári, és őszi hasznos és ked-
ves mulattságokra szolgál egy kert, a' mellyben minden Nevendékeknek tulajdon veteményes tá-
blája van, mellyet maga mivel. Testerőgyakor-
lást gyakran tesznek. Vasárnapokon és a' Cath.
Gymnázium egyéb közönséges időtöltő napjain,
mikor az idő megengedi még télben is kivitet-
tetnek Praefectussok által, erősödés és keményű-
lés végett. Billárdjok magoknak van a' Convic-
tusban; Orvost is különös fizetéssel tart nékiek
a' Gróf, az orvosságokat is maga fizetvén. Leg

közelebbről figyelmez reájok a' Praefectus egy Régensnek fő vigyázása alatt, a' ki a' Convictus' gazdálkodását iskormányozza, 's arról a' Grófot gyakran tudósítja. E' mellett lakik a' Convictuson kívül is egy Ephorussok, a' ki hasonló vigyázattal viseltetik a' Nevendékek és Tanítók eránt; gyakran vizsgálódást teszen a' Convictusban, 's a' Grófot tudósítja. Minden hónap' végén exáment tartanak a' magános tanítók a' lefolyt hónapi tudományokból, melynek minéműségéről a' Régens tudósítást küld a' Grófhhoz. Az ő fenyítékjek olyan, mint nemes ifjakhoz illik; testi büntetés nintsen nállok; illendőségre 's palérozottságra szoktatják őket; a' ki ezen Convictusba hélépik, kéntelen megvallani hogy abban semmi tzifra manirt, erőltetett emberséget nem lát; tsak erőltetés nélkül való illendőséget és természetet talál abban. A' nevendékek vídámsága és elevenszíne azt mutatja, hogy egyenegyig mentek légyenek a' némelly nevelőházakban találtató pestistől. A' vallási buzgóság is fen tartatik köztök; reggel és estve térdelve imádkoznak. Vasárnapokon templomba mennek és a' Gymnáziumbéli *exhortatoriumokon* is megjelennek. Mikor Sopronyban megjelenik a' Gróf, el nem szokta múlatni a' Convictust meglátogatni 's adakozó jó vóltát az érdemesekkel éreztetni.

* * *

Mászodszori Tudósítás.

Bétsben a' Püspök úttzában 679 szám alatt az Ifjabbik Doll Antal Könyv-boltjában megjelent

eggy eredeti új munka Magyar, és Deák nyelven
ílylly tázím alatt : —

Farkas falvi Farkas Ferentz Prókátor. Azon
Pátens felől, melly Bétsben kólt 20-dik Februá-
riusban, 's az egész Országlásban 15 dik Mártzi-
usban lett közönségessé. Felelet ezen kérdések-
re : Mit veszünk vele, hogy a' Bankónak tsak
ötöd részit fizeti-ki a' Felség? — Mit nyernénk
vele, ha azt egész értékében ki-fizetné? — 1811
1 fl. 30 kr.

Találtatik még Posonyban Schwaiger András-
nál és Landes Jósefnél, és Pesten Hartleben Kon-
rádnál és Eggenberger Jósefnél.

Viennae in Platea Episcopali sub Nro. 679
in Bibliopolio Junioris Antonii Doll prodiit opus
originale idiomate Hungarico, et Latino sub ti-
tulo : —

Reflexiones circa Benignas Patentales de da-
to 20a. Febr. emanatas, ac in omni hac Monar-
chia 15a. Martii promulgatas. — Responsum ad
quaestiones : Quid ferimus damni, quod nomi-
nalis valoris Bancalium quintam non nisi partem
reliuat Status? — Quale in nos redundaret com-
modum, si easdem in integritate nominalis sui
valoris relueret? — Authore Francisco Farkas
de Farkas-falva Advocato. — 1811. 1 fl. 30 kr.

Prostat etiam Posonii apud Andream Schwai-
ger et Iosephum Landes, et Pestini apud Conr.
Hartleben et Ios. Eggenberger.